

FINALNI IZVJEŠTAJ O PROVEDENOM ISTRAŽIVANJU

Analiza raspodjele budžetskih sredstava za neprofitne organizacije putem Javnog poziva Vlade Unsko-sanskog kantona za 2024. i 2025. godinu

U okviru projekta:

„Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“

Period provedbe istraživanja:

20.12.2025. – 28.02.2026.

Nosilac projekta:

Udruženje distrofičara Bužim

Finansijska podrška:

Centar za istraživačko novinarstvo (CIN/EU)

Autor izvještaja:

Samir Đulić

Koordinator projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“

Bužim, mart 2026. godine

1. UVOD

Transparentno i odgovorno upravljanje javnim sredstvima predstavlja jedan od temeljnih principa dobrog upravljanja i demokratske odgovornosti. Budžetska sredstva namijenjena organizacijama civilnog društva imaju značajnu društvenu ulogu jer doprinose razvoju sporta, kulture, socijalne zaštite, inkluzije i drugih javnih interesa.

Ovaj izvještaj izrađen je u okviru projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“, koji provodi Udruženje distrofičara Bužim uz finansijsku podršku Centra za istraživačko novinarstvo (CIN/EU). Izvještaj se odnosi isključivo na raspodjelu sredstava namijenjenih neprofitnim organizacijama putem Javnog poziva Vlade Unsko-sanskog kantona, a ne na cjelokupnu budžetsku potrošnju Kantona.

Istraživanje je provedeno u periodu od 20.12.2025. do 28.02.2026. godine, na osnovu zvanične dokumentacije i podataka pribavljenih od Vlade Unsko-sanskog kantona, uključujući podatke dostavljene putem zahtjeva za pristup informacijama u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.¹

Cilj izvještaja nije ocjenjivanje pojedinačnih odluka niti osporavanje zakonitosti postupka, već analiza strukturnih karakteristika modela raspodjele sredstava i formulacija konstruktivnih prijedloga za njegovo unapređenje.

2. SAŽETAK KLJUČNIH NALAZA

Istraživanje je obuhvatilo raspodjelu budžetskih sredstava Vlade Unsko-sanskog kantona putem Javnog poziva za 2024. i 2025. godinu.

Ukupan analizirani budžet iznosi 956.100 KM, raspodijeljen na 379 korisnika u dvije budžetske godine.

Ključni nalazi:

- Sportski sektor ostvaruje dominantan udio sredstava (58–60%).
- Socijalni sektor i organizacije osoba sa invaliditetom ostvaruju približno 20–21% budžeta.
- Ne postoji sektorska diferencijacija (LOT sistem).
- Oko 60% budžeta dodjeljuje se grantovima iznad 3.000 KM.
- Prosječna vrijednost grantova opada uprkos rastu ukupnog budžeta.

Na osnovu analize predlaže se uvođenje modela raspodjele kroz tri LOT-a:

LOT 1 – Sport i mladi (50%)

LOT 2 – Kultura (20%)

LOT 3 – Socijalni sektor i OSI (30%)

¹ https://fbihvlada.gov.ba/uploads/documents/z-a-k-o-n-1_1640877739.pdf

Predloženi model ne zahtijeva povećanje budžeta, već drugačiju internu strukturu raspodjele.

Izvještaj u nastavku daje detaljnu analizu navedenih nalaza i obrazloženje predloženog modela.

3. SVRHA ISTRAŽIVANJA

Istraživanje je provedeno u okviru projekta „**Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD**“, s ciljem sistemskog ispitivanja načina raspodjele budžetskih sredstava Vlade Unsko-sanskog kantona putem Javnog poziva za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija.

Primarna svrha istraživanja bila je utvrditi da li postojeći model raspodjele sredstava osigurava transparentnost, ravnopravnost i pravičnost među različitim vrstama organizacija civilnog društva.

U tom kontekstu, istraživanje je imalo četiri ključna cilja:

1. Dokumentovati strukturu raspodjele sredstava u posljednje dvije budžetske godine, kroz analizu iznosa, broja korisnika i sektorske zastupljenosti.
2. Identifikovati obrasce i trendove finansiranja različitih sektora (sport, kultura, socijalni sektor i organizacije osoba sa invaliditetom).
3. Utvrditi da li postoje sistemske neravnoteže koje proizlaze iz trenutne procedure javnog poziva.
4. Kreirati dokaznu osnovu za izradu prijedloga unapređenja modela raspodjele kroz uvođenje sektorske diferencijacije (LOT sistema).

Istraživanje nije imalo za cilj osporavanje pojedinačnih odluka ili diskreditaciju korisnika sredstava, već analizu strukturnih karakteristika sistema raspodjele i njegovog uticaja na ravnopravnost organizacija civilnog društva.

Poseban fokus stavljen je na ispitivanje položaja socijalnog sektora i organizacija osoba sa invaliditetom, imajući u vidu njihovu specifičnu društvenu ulogu i obaveze javnih institucija u oblasti socijalne zaštite i inkluzije.

Rezultati ovog istraživanja predstavljaju osnov za daljnje zagovaračke aktivnosti u okviru projekta, uključujući izradu policy brief-a, organizaciju okruglog stola i podnošenje zvanične inicijative Vladi Unsko-sanskog kantona.

4. OBIM ANALIZE

Analiza obuhvata isključivo raspodjelu budžetskih sredstava namijenjenih neprofitnim organizacijama putem Javnog poziva Vlade Unsko-sanskog kantona za 2024. i 2025. godinu.

Istraživanjem su obuhvaćeni:

- tekstovi javnih poziva za analizirane godine,
- odluke Vlade USK o odobravanju sredstava,
- konačne liste korisnika sa pojedinačnim iznosima grantova,
- broj odobrenih projekata,
- struktura iznosa po organizaciji.

Ukupno je analizirano:

- 169 korisnika sredstava u 2024. godini,
- 210 korisnika sredstava u 2025. godini.

Ukupan obuhvaćeni budžet iznosi 956.100 KM, što predstavlja značajan segment javnih sredstava namijenjenih organizacijama civilnog društva u analiziranom periodu.

Analiza je obuhvatila sljedeće dimenzije:

1. Finansijsku dimenziju – ukupni iznos budžeta, prosječan grant i raspodjelu po rasponima grantova.
2. Sektorsku dimenziju – klasifikaciju korisnika prema vrsti djelatnosti (sport, kultura, socijalni sektor i organizacije osoba sa invaliditetom).
3. Komparativnu dimenziju – poređenje dvije budžetske godine radi identifikacije trendova i obrazaca.
4. Strukturnu dimenziju – procjenu modela raspodjele u kontekstu postojanja ili nepostojanja sektorske diferencijacije (LOT sistema).

Istraživanje je vremenski obuhvatilo period 20.12.2025. – 28.02.2026., tokom kojeg su prikupljeni, sistematizirani i analizirani svi relevantni podaci.

Važno je naglasiti da je analiza fokusirana na strukturu raspodjele, a ne na ocjenjivanje kvaliteta pojedinačnih projekata ili organizacija. Cilj je bio sagledati sistemski model raspodjele sredstava i njegovu usklađenost sa principima transparentnosti, proporcionalnosti i ravnopravnosti.

Obim analize je u potpunosti usklađen sa planiranim projektnim aktivnostima i predstavlja temelj za izradu prijedloga unapređenja procedure javnog poziva.

Istraživanje ne obuhvata grantove drugih ministarstava, kapitalne transfere, javne nabavke niti druge oblike budžetske potrošnje, već isključivo sredstva dodijeljena kroz predmetni Javni poziv za neprofitne organizacije.

5. OPŠTI FINANSIJSKI PREGLED

Opšti finansijski pregled daje uvid u ukupni obim budžetskih sredstava, broj korisnika i prosječnu vrijednost grantova u analiziranom periodu. Ovaj pregled predstavlja polaznu osnovu za razumijevanje dinamike raspodjele i identifikaciju eventualnih promjena između dvije budžetske godine.

5.1. Finansijski pokazatelji za 2024. godinu

U 2024. godini putem Javnog poziva raspodijeljeno je ukupno **456.300 KM**.²

Sredstva su dodijeljena za **169 korisnika**, što daje prosječnu vrijednost granta od **2.699 KM po korisniku**.

Ovaj prosjek pokazuje da su grantovi dominantno u kategoriji malih i srednjih iznosa, što je karakteristično za širu podršku većem broju organizacija.

5.2. Finansijski pokazatelji za 2025. godinu

U 2025. godini ukupan budžet povećan je na **499.800 KM**, što predstavlja rast od približno 9,5% u odnosu na prethodnu godinu.³

Broj korisnika povećan je na **210 organizacija**, što predstavlja rast od približno 24%.

Zbog bržeg rasta broja korisnika u odnosu na rast budžeta, prosječna vrijednost granta smanjena je na **2.380 KM po korisniku**.

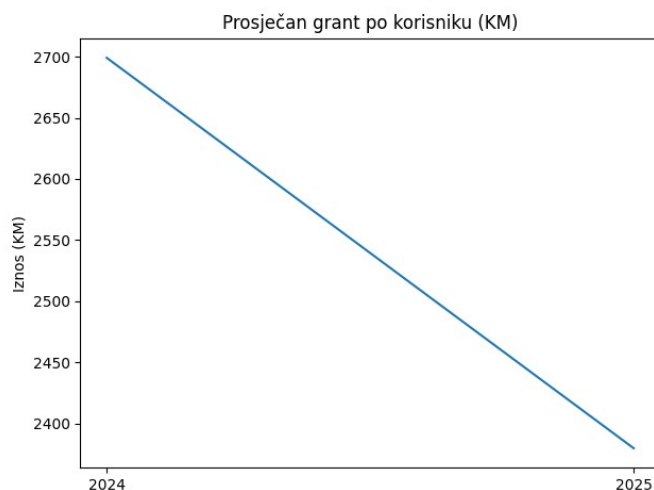
5.3. Komparativna analiza

Povećanje budžeta nije proporcionalno pratilo rast broja korisnika, što je rezultiralo smanjenjem prosječnog iznosa po organizaciji.

Ova dinamika ukazuje na širenje obuhvata finansiranja, ali istovremeno smanjuje pojedinačnu finansijsku podršku projektima.

² „Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 24/24, Bihać, 11.09.2024.

³ „Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 23/25, Bihać, 22.10.2025.

Grafikon 1 – Prosječna vrijednost grantova (2024–2025)

Izvor: Vlada USK, obrada autora u okviru projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“.

Grafički prikaz jasno pokazuje pad prosječne vrijednosti grantova uprkos povećanju ukupnog budžeta.

6. SEKTORSKA RASPODJELA

Sektorska raspodjela predstavlja centralni dio ovog istraživanja, jer omogućava uvid u način na koji su budžetska sredstva raspoređena između različitih vrsta organizacija civilnog društva.

Radi potrebe analize, korisnici sredstava klasifikovani su u tri sektorske kategorije:

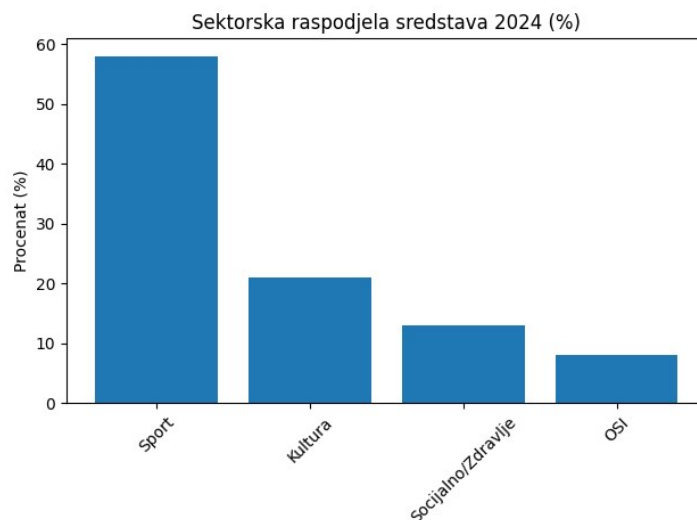
1. **Sport i mladi**
2. **Kultura**
3. **Socijalni sektor i organizacije osoba sa invaliditetom (OSI)**

Ova klasifikacija omogućava jasnije sagledavanje odnosa između sektora i identifikaciju strukturnih obrazaca raspodjele.

6.1. Sektorska raspodjela – 2024. godina

U 2024. godini raspodjela sredstava bila je sljedeća:

- **Sport i mladi – 58% ukupnog budžeta**
- **Kultura – 21% ukupnog budžeta**
- **Socijalni sektor i OSI – 21% ukupnog budžeta**

Grafikon 2 – Sektorska raspodjela 2024

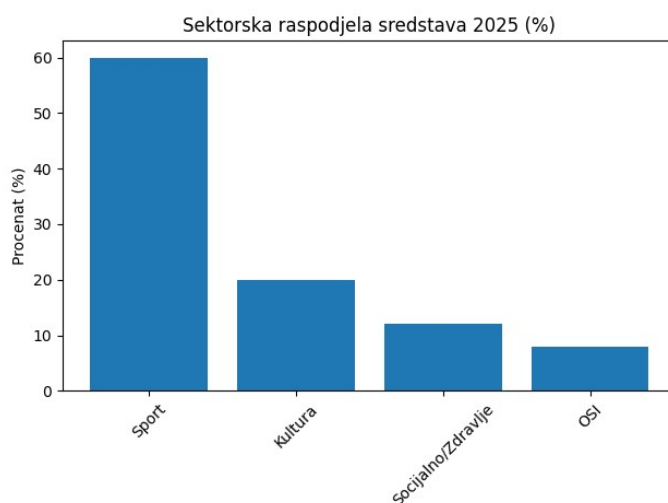
Izvor: Vlada USK, obrada autora u okviru projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“.

Analiza pokazuje da je više od polovine ukupnog budžeta usmjereno ka sportskom sektoru, dok su kultura i socijalni sektor zajedno činili preostalih 42%.

6.2. Sektorska raspodjela – 2025. godina

U 2025. godini struktura raspodjele ostaje gotovo identična:

- **Sport i mladi – 60% ukupnog budžeta**
- **Kultura – 20% ukupnog budžeta**
- **Socijalni sektor i OSI – 20% ukupnog budžeta**

Grafikon 3 – Sektorska raspodjela 2025

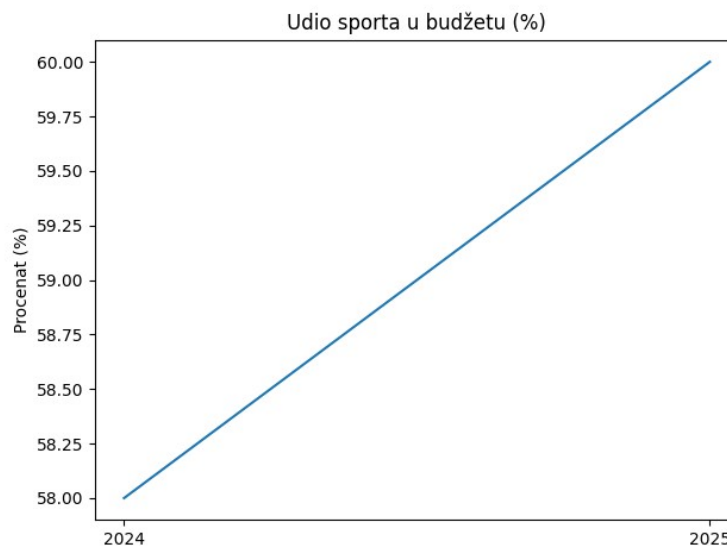
Izvor: Vlada USK, obrada autora u okviru projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“.

Uprkos povećanju ukupnog budžeta, sektorski odnosi ostaju stabilni, što ukazuje na postojanje ustaljenog obrasca raspodjele.

6.3. Komparativna analiza sektorske strukture

Poređenjem dvije budžetske godine može se zaključiti:

- Udio sportskog sektora je porastao sa 58% na 60%.
- Udio kulture je blago smanjen.
- Socijalni sektor i organizacije osoba sa invaliditetom zadržavaju približno 20–21% ukupnog budžeta.

Grafikon 4 – Udio sporta 2024–2025 (komparativno)

Izvor: Vlada USK, obrada autora u okviru projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“.

Sektorska stabilnost ukazuje da povećanje budžeta nije dovelo do promjene prioriteta, već do proporcionalnog povećanja unutar postojećeg modela.

6.4. Tumačenje nalaza

Sektorska analiza pokazuje da trenutni model javnog poziva:

- nema jasno definisane sektorske LOT-ove,
- ne predviđa minimalne sektorske pragove,
- omogućava da jedan sektor kontinuirano dominira raspodjelom.

Važno je naglasiti da se ovdje ne radi o ocjeni kvaliteta pojedinačnih projekata, već o strukturnom obrascu raspodjele sredstava.

Stabilna dominacija jednog sektora kroz dvije uzastopne godine ukazuje na potrebu razmatranja modela koji bi osigurao veću proporcionalnost i ravnotežu između različitih društvenih oblasti.

7. IDENTIFIKOVANI STRUKTURNI OBRAZAC

Na osnovu kvantitativne i komparativne analize budžetskih podataka za 2024. i 2025. godinu, može se jasno identifikovati postojanje stabilnog strukturnog obrasca raspodjele sredstava.

Ovaj obrazac karakterišu sljedeće ključne osobine:

7.1. Stabilna sektorska dominacija

U obje analizirane godine sportski sektor (uključujući omladinske organizacije) ostvaruje dominantan udio u ukupnom budžetu – 58% u 2024. i 60% u 2025. godini.

Istovremeno, socijalni sektor i organizacije osoba sa invaliditetom zadržavaju udio od približno 20–21%, bez značajnijeg povećanja uprkos rastu ukupnog budžeta.

Ova stabilnost ukazuje da raspodjela nije rezultat godišnjih odstupanja, već sistemskog obrasca.

7.2. Proporcionalno povećanje bez promjene prioriteta

Povećanje ukupnog budžeta u 2025. godini nije dovelo do promjene sektorskih prioriteta. Umjesto toga, rast budžeta reflektovao se proporcionalno unutar već postojećih odnosa između sektora.

To znači da sistem nema ugrađen mehanizam koji bi omogućio fleksibilno prilagođavanje raspodjele u skladu sa društvenim potrebama ili razvojnim prioritetima.

7.3. Jedinstveni fond bez sektorske diferencijacije

Trenutni model javnog poziva funkcioniše kroz jedinstveni budžetski fond u kojem:

- sportske organizacije,
- kulturne organizacije,
- socijalne organizacije,
- organizacije osoba sa invaliditetom,

konkurišu pod istim kriterijima i u istom finansijskom okviru.

Ovakav pristup dovodi do tzv. horizontalne konkurencije između sektora koji imaju različite kapacitete, infrastrukturu i standarde projektne pripreme.

7.4. Odsustvo sektorskih korektivnih mehanizama

Analiza pokazuje da ne postoje:

- minimalni sektorski pragovi,
- obavezni procentualni udjeli,
- LOT podjele,
- diferencirani kriteriji bodovanja po sektoru.

U takvom modelu dominantniji i organizaciono razvijeniji sektori prirodno ostvaruju veći udio sredstava.

7.5. Posljedice identifikovanog obrasca

Postojanje stabilnog obrasca bez sektorske diferencijacije može dugoročno dovesti do:

- smanjene ravnoteže između sektora,
- otežanog razvoja manjih i socijalno osjetljivih organizacija,
- percepcije nepravdičnosti u javnosti,
- kontinuiranog nezadovoljstva nakon objave rezultata javnog poziva.

Važno je naglasiti da identifikovani obrazac ne implicira nepravilnosti u pojedinačnim odlukama, već ukazuje na strukturnu karakteristiku sistema.

Upravo zbog toga, rješenje se ne nalazi u pojedinačnim korekcijama, već u institucionalnoj reformi modela raspodjele.

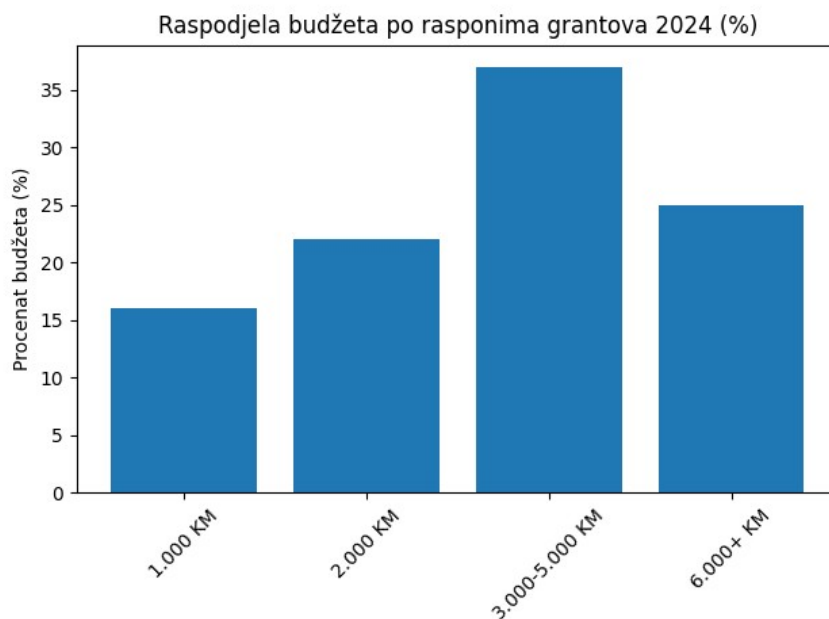
8. KONCENTRACIJA GRANTOVA

Pored sektorske strukture, analiza je obuhvatila i raspodjelu sredstava prema visini pojedinačnih grantova. Cilj ove analize bio je utvrditi da li budžet pokazuje tendenciju koncentracije u većim grantovima ili je ravnomjernije raspoređen među korisnicima.

8.1. Raspodjela po rasponima – 2024. godina

U 2024. godini struktura budžeta prema visini grantova bila je sljedeća:

- 1.000 KM – 16% ukupnog budžeta
- 2.000 KM – 22%
- 3.000–5.000 KM – 37%
- 6.000 KM i više – 25%

Grafikon 5 – Koncentracija grantova 2024

Izvor: Vlada USK, obrada autora u okviru projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“.

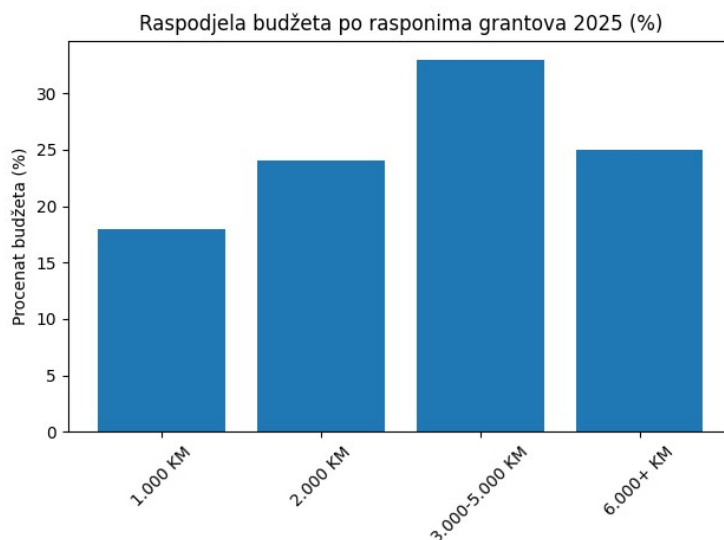
Iz podataka je vidljivo da grantovi u rasponu od 3.000 KM i više čine ukupno 62% budžeta.

To znači da se više od polovine raspoloživih sredstava usmjerava ka projektima srednje i veće finansijske vrijednosti.

8.2. Raspodjela po rasponima – 2025. godina

U 2025. godini struktura je ostala slična:

- 1.000 KM – 18% budžeta
- 2.000 KM – 24%
- 3.000–5.000 KM – 33%
- 6.000 KM i više – 25%

Grafikon 6 – Koncentracija grantova 2025

Izvor: Vlada USK, obrada autora u okviru projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“.

Grantovi iznad 3.000 KM i dalje čine približno 58% ukupnog budžeta.

8.3. Komparativna analiza

Poređenje dvije godine⁴ pokazuje:

- stabilan udio najviših grantova (25% budžeta),
- blago povećanje manjih grantova (1.000–2.000 KM),
- zadržavanje dominantnog udjela srednjih grantova.

Ova struktura ukazuje na postojanje umjerene koncentracije budžeta u srednjim i većim iznosima.

8.4. Tumačenje nalaza

Koncentracija grantova sama po sebi ne predstavlja nepravilnost, jer veći projekti zahtijevaju veća sredstva.

Međutim, u kontekstu jedinstvenog budžetskog fonda bez sektorskih LOT-ova, ova koncentracija može dodatno pojačati sektorsku neravnotežu, posebno ukoliko su veći grantovi dominantno dodijeljeni organizacijama iz jednog sektora.

Analiza pokazuje da:

⁴ Vlada Unsko-sanskog kantona, Odluke o usvajanju Programa utroška dijela sredstava – Tekući grantovi neprofitnim organizacijama, „Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 24/24 (2024) i broj 23/25 (2025).

- oko 60% budžeta odlazi na grantove iznad 3.000 KM,
- najviša kategorija (6.000+ KM) stabilno čini četvrtinu budžeta,
- sistem nema jasno definisan maksimalni prag ili diferencirane kriterije po sektorima.

U kombinaciji sa identifikovanim sektorskim obrascem, koncentracija grantova predstavlja dodatni element koji opravdava potrebu za strukturnim unapređenjem modela raspodjele.

9. KLJUČNE SLABOSTI POSTOJEĆEG MODELA

Na osnovu provedene finansijske i sektorske analize, mogu se identifikovati određene strukturne slabosti trenutnog modela raspodjele sredstava putem Javnog poziva Vlade Unsko-sanskog kantona.

Važno je naglasiti da se u ovom poglavlju ne analiziraju pojedinačne odluke, niti se dovodi u pitanje zakonitost procesa, već se razmatraju sistemske karakteristike modela raspodjele.

9.1. Odsustvo sektorske diferencijacije (LOT sistema)

Trenutni model funkcioniše kroz jedinstveni budžetski fond bez podjele po sektorima. Sportske, kulturne, socijalne i druge organizacije konkuriraju pod istim kriterijima i unutar istog finansijskog okvira.

Ovakav pristup ne uzima u obzir specifičnosti različitih sektora, njihove kapacitete, društvenu ulogu i operativne troškove.

9.2. Neujednačeni kapaciteti organizacija

Različiti sektori raspolažu različitim organizacionim, finansijskim i projektnim kapacitetima. U modelu bez LOT-ova, razvijeniji sektori prirodno ostvaruju veći broj kvalitetnih prijava, što dugoročno može dovesti do stabilne dominacije jednog sektora.

Model ne predviđa korektivne mehanizme koji bi osigurali proporcionalniju zastupljenost različitih društvenih oblasti.

9.3. Nedostatak minimalnih sektorskih pragova

U analiziranom periodu ne postoje definisani minimalni procentualni udjeli za pojedine sektore.

Bez unaprijed utvrđenih pragova, raspodjela zavisi isključivo od ukupnog zbirnog bodovanja svih prijava, bez strateškog usmjerenja budžeta.

9.4. Smanjenje prosječnog granta

Iako budžet raste, broj korisnika raste brže, što dovodi do smanjenja prosječnog iznosa po projektu.

Takav trend može uticati na kvalitet i održivost realizovanih projekata, posebno u sektorima sa većim operativnim troškovima.

9.5. Percepcija nepravdičnosti i javno nezadovoljstvo

Projekat je identifikovao da se nakon objave rezultata javnog poziva povremeno pojavljuju javne reakcije i različita mišljenja među organizacijama.

Iako percepcija nije isto što i nepravilnost, dugotrajna percepcija netransparentnosti može narušiti povjerenje između institucija i civilnog društva.

9.6. Izostanak strateškog budžetskog planiranja

Model raspodjele ne pokazuje jasno definisane razvojne prioritete kantona u smislu proporcionalne podrške različitim društvenim oblastima.

Bez sektorskog planiranja, budžet se raspoređuje reaktivno, a ne strateški.

Zaključno, ključne slabosti postojećeg modela proizlaze prvenstveno iz njegove nediferencirane strukture. Administrativna procedura postoji i funkcioniše, ali sistem nema ugrađene mehanizme koji bi osigurali dugoročnu proporcionalnost, ravnotežu i strateško usmjeravanje budžetskih sredstava.

Ovi nalazi predstavljaju osnov za formulaciju prijedloga unapređenja modela raspodjele, koji je predstavljen u narednom poglavlju.

10. PRIJEDLOG NOVOG MODELA – TRI LOT-a

Na osnovu provedene analize sektorske raspodjele i identifikovanih strukturnih slabosti postojećeg modela, predlaže se unapređenje procedure Javnog poziva kroz uvođenje sistema raspodjele sredstava po tri sektorska LOT-a.

Cilj ovog prijedloga nije smanjenje podrške bilo kojem sektoru, već uspostavljanje proporcionalnijeg, transparentnijeg i strateški jasnijeg modela raspodjele budžetskih sredstava.

Predloženi model podrazumijeva podjelu ukupnog budžeta na tri unaprijed definisana sektorska fonda.

10.1. LOT 1 – Sport i mladi

Predloženi udio: 50% ukupnog budžeta

Ovaj LOT obuhvata:

- sportske klubove i saveze,
- omladinske organizacije,
- projekte sportskih takmičenja,
- programe rada sa djecom i mladima,
- razvoj sportskih aktivnosti i infrastrukture.

S obzirom na tradiciju, brojnost organizacija i kontinuirani interes u ovom sektoru, predloženi udio od 50% zadržava snažnu podršku sportu i mladima, ali istovremeno omogućava prostor za ravnotežu sa drugim sektorima.

10.2. LOT 2 – Kultura

Predloženi udio: 20% ukupnog budžeta

Ovaj LOT obuhvata:

- kulturno-umjetnička društva,
- organizacije koje se bave očuvanjem tradicije i kulturne baštine,
- umjetničke projekte,
- manifestacije kulturnog karaktera.

Jasno definisani kulturni LOT omogućava da organizacije iz ovog sektora konkurišu pod jednakim uslovima sa sličnim organizacijama, bez konkurencije sa sektorima koji imaju drugačije operativne i organizacione standarde.

10.3. LOT 3 – Socijalni sektor i organizacije osoba sa invaliditetom

Predloženi udio: 30% ukupnog budžeta

Ovaj LOT obuhvata:

- organizacije osoba sa invaliditetom,
- socijalne i humanitarne organizacije,
- projekte iz oblasti javnog zdravlja,
- projekte socijalne zaštite i inkluzije.

Uvođenjem ovog LOT-a osigurava se stabilniji finansijski okvir za organizacije koje djeluju u oblasti socijalne podrške i inkluzije, imajući u vidu specifične troškove i društvenu ulogu ovih organizacija.

10.4. Prednosti predloženog modela

Uvođenjem sistema tri LOT-a postiže se:

- jasna sektorska diferencijacija,
- ravnopravnija konkurencija unutar istog sektora,
- veća predvidivost raspodjele sredstava,
- smanjenje percepcije nepravičnosti,
- strateško budžetsko planiranje.

Važno je naglasiti da predloženi model ne zahtijeva povećanje ukupnog budžeta, već isključivo drugačiju internu strukturu raspodjele.

10.5. Mogućnost dodatnog unapređenja

Uz uvođenje LOT-ova, preporučuje se razmatranje:

- definisanja jasnih i mjerljivih kriterija bodovanja po LOT-u,
- javnog objavljivanja detaljne bodovne liste,
- periodične evaluacije modela nakon svake budžetske godine.

Predloženi model tri LOT-a predstavlja tehničko i institucionalno unapređenje postojećeg sistema, usmjereno ka većoj proporcionalnosti, transparentnosti i dugoročnoj stabilnosti raspodjele budžetskih sredstava.

11. USKLADENOST SA CILJEVIMA PROJEKTA

Provedeno istraživanje u potpunosti je usklađeno sa ciljevima i planiranim aktivnostima projekta „Transparentna raspodjela – Jednake šanse za OCD“, koji ima za cilj unapređenje transparentnosti i pravičnosti procedure Javnog poziva Vlade Unsko-sanskog kantona za raspodjelu budžetskih sredstava nevladinim organizacijama.

11.1. Usklađenost sa projektnim ciljem

Opšti cilj projekta definisan je kao uspostavljanje transparentnijeg i ravnopravnijeg modela raspodjele sredstava kroz zagovaranje usvajanja jasnih i objektivnih kriterija.

Ovo istraživanje direktno doprinosi tom cilju jer:

- dokumentuje postojeću strukturu raspodjele,
- identifikuje sistemske slabosti modela,
- nudi konkretan prijedlog unapređenja kroz LOT sistem.

Time je stvorena čvrsta dokazna osnova za daljnje zagovaračke aktivnosti.

11.2. Realizacija planiranih aktivnosti

Istraživanje predstavlja realizaciju ključnih projektnih aktivnosti:

- ✓ Prikupljanje dokumentacije putem javnih izvora i službenih odluka
- ✓ Kvantitativna analiza raspodjele sredstava po sektorima i iznosima
- ✓ Vizualizacija rezultata kroz grafikone i tabele
- ✓ Identifikacija nepravilnosti i strukturnih slabosti
- ✓ Izrada prijedloga novog modela raspodjele

Time je u potpunosti realizovana planirana faza „Analiza postojeće raspodjele“ iz projektnog plana.

11.3. Osnova za daljnje zagovaranje

Rezultati istraživanja služe kao:

- podloga za izradu policy brief-a,
- argumentaciona osnova za službenu inicijativu prema Vladi USK,
- sadržaj za medijsku kampanju,
- materijal za prezentaciju na okruglom stolu.

Na ovaj način istraživanje nije izolovana aktivnost, već integralni dio šireg zagovaračkog procesa predviđenog projektom.

11.4. Doprinos transparentnosti i javnom dijalogu

Objavljivanjem rezultata analize, projekat doprinosi:

- informisanju javnosti o načinu raspodjele budžetskih sredstava,
- jačanju povjerenja između institucija i civilnog društva,
- stvaranju prostora za konstruktivan dijalog o unapređenju procedure.

Time se ostvaruje jedan od ključnih principa projekta – kombinovanje analitičkog rada i javnog zagovaranja.

12. ZAKLJUČAK

Istraživanje provedeno u periodu od 20.12.2025. do 28.02.2026. godine pruža jasan i dokumentovan uvid u strukturu raspodjele budžetskih sredstava putem Javnog poziva Vlade Unsko-sanskog kantona za 2024. i 2025. godinu.

Analiza pokazuje da sistem raspodjele sredstava administrativno funkcioniše i omogućava podršku velikom broju organizacija, ali istovremeno otkriva postojanje stabilnog strukturnog obrasca koji se ponavlja iz godine u godinu.

Ključni nalazi istraživanja su:

- Dominacija sektora sporta i mladih, sa udjelom od 58–60% ukupnog budžeta.
- Stabilan, ali relativno niži udio socijalnog sektora i organizacija osoba sa invaliditetom.
- Odsustvo sektorske diferencijacije kroz LOT sistem.
- Umjeren koncentracija budžeta u srednjim i većim grantovima.
- Nedostatak strateškog budžetskog planiranja po društvenim prioritetima.

Važno je naglasiti da identifikovani problemi ne proizlaze iz pojedinačnih odluka, već iz same strukture modela raspodjele. Trenutni sistem ne predviđa mehanizme koji bi osigurali proporcionalnu zastupljenost različitih društvenih oblasti niti omogućava jasnu sektorsku konkurenciju unutar sličnih kategorija organizacija.

Predloženi model raspodjele kroz tri LOT-a predstavlja tehničko i institucionalno unapređenje postojećeg sistema. Ovakav model omogućava:

- jasnije budžetsko planiranje,
- ravnopravniju konkurenciju unutar sektora,
- veću transparentnost,
- smanjenje percepcije nepravichnosti,
- stabilniji razvoj civilnog društva u Unsko-sanskom kantonu.

Istraživanje predstavlja dokaznu osnovu za daljnje zagovaračke aktivnosti u okviru projekta, uključujući izradu policy brief-a, organizaciju okruglog stola i podnošenje službene inicijative Vladi Unsko-sanskog kantona.

Konačni cilj nije kritika postojećeg sistema, već njegovo unapređenje u pravcu transparentnosti, proporcionalnosti i odgovornog upravljanja javnim sredstvima.

U tom smislu, ovaj izvještaj predstavlja konstruktivan doprinos javnom dijalogu i osnov za institucionalnu reformu procedure raspodjele budžetskih sredstava nevladinim organizacijama.